

WIE ZET DIE STREPEN?

NKBV ONDERSTEUNT INFRASTRUCTUUR ALPEN

In de Alpen liggen tienduizenden kilometers gemarkeerde bergpaden. Wie zorgt ervoor dat ze begaanbaar zijn en wie zet die verfstrepen zodat we onze weg kunnen vinden? Dat verschilt per land. In elk geval spelen de nationale bergsportverenigingen een belangrijke rol. En jij ook... omdat een deel van je NKBV-lidmaatschapsgeld naar die verenigingen gaat om de infrastructuur in stand te houden.

Padenwacht Stefan Lackner plaatst een wegwijzer.

Het is niet iets waar je direct aan denkt als je lekker naar een hut loopt of onderweg bent van de ene naar de andere. Wie onderhoudt het pad en de markeringen? Paden zijn vaak eeuwenoud, die zijn er gewoon, en die zullen tot in de lengte van dagen blijven bestaan, denk je misschien. Deels is dat zo, maar net als bij de A1 kan onderhoud geen kwaad. Sneeuw en hevige regenval veroorzaken geregeld verzakkingen en soms moet er simpelweg een 'bypass' worden aangelegd omdat een heel stuk bergwand is weggeslagen of omdat een gletsjer is teruggetrokken.

Er is veel geld gemoeid met het in stand houden van de infrastructuur voor bergsporters in de Alpen. Daarom draagt de NKBV jaarlijks per volwassen lid (vanaf 18 jaar) € 8,50 af aan een gezamenlijk fonds van de alpenverenigingen. De in totaal ruim vierhonderdduizend NKBV-euro's zijn bestemd voor onderhoud van de hutten en paden. In ruil daarvoor krijgen NKBV-leden korting in de hutten van deze verenigingen. Daarnaast ontvangen de verenigingen in de alpenlanden subsidie van de plaatselijke en de landelijke overheid. Een veilige infrastructuur is immers ook van groot belang voor het toerisme.

Vrijwilligerswerk! Stammen dwars op het bergpad vertragen erosie; de markering wijst wandelaars de weg.

Permafrost

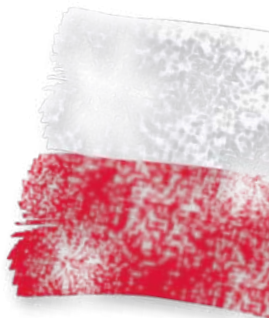
Peter Kapelari is afdelingshoofd hutten en wegen bij de Oostenrijkse Alpenclub OeAV. “Hier in Oostenrijk hebben we samen met de Duitse Alpenvereniging (DAV) zo’n 40.000 kilometer wandelpad in het hooggebergte in beheer. Daarvan is 26.000 kilometer in onze handen. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud ligt bij de secties. Zij moeten ervoor zorgen dat de paden en de markeringen in de omgeving van hun hutten op peil zijn. De kaart van Oostenrijk hebben we onderverdeeld in werkgebieden. Zo weten al onze 160 secties precies waar zij zorgplicht hebben,” aldus Kapelari die er met nadruk aan toevoegt dat de coördinatie en zeker 95 procent van het werk wordt verricht door vrijwilligers. Bij elkaar zijn er zo’n zeventuizend vrijwilligers en 22.000 helpers die zich inzetten voor het onderhoud van paden en hutten.

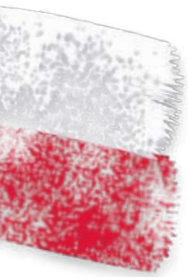
Ondanks al die onbezoldigde uren steekt de OeAV jaarlijks nog eens zes- tot zeventhonderdduizend euro in de infrastructuur. En daar komt dan het rampenfonds van jaarlijks 55.000 euro nog bij. Uit dit fonds worden noodreparaties betaald, die meestal door betaalde krachten worden uitgevoerd. Dan gaat het bijvoorbeeld

om het herstel van een pad op een drukbelopen route dat plotseling is weggeslagen door noodweer. “Dan moet je snel ingrijpen om ongelukken te voorkomen en kun je niet een week wachten tot een groep vrijwilligers eindelijk paraat staat,” licht Kapelari toe. Volgens hem nemen de kosten de laatste jaren toe doordat de gletsjers en de permafrost zich terugtrekken. Bergen worden daardoor instabiel, wat in Oostenrijk goed te merken is in vergletsjerde gebieden als de Hohe Tauern, de Stubai, Zillertaler en Ötztaler Alpen.

Probleemlocatie

Met Stefan Lackner heb ik afgesproken op het bureau van de Sektion Innsbruck van de Oostenrijkse Alpenclub. Hij is *Wegewart*, ofwel padenwacht van deze sectie, zeg maar het opperhoofd paden. Kort gezegd komt het erop neer dat hij als vrijwilliger verantwoordelijk is voor het welzijn van een slordige 360 kilometer paden en paadjes rondom de hutten van de sectie. Als het goed is, worden alle gevaarlijke situaties en ontbrekende markeringen of wegwijzers op het Innsbrucker padennet bij hem gemeld. Vervolgens zoekt hij uit wat er precies aan de hand is -

“informatie van toeristen is niet altijd even accuraat, soms zitten ze er een dalletje naast als ze een ‘probleemlocatie’ aanduiden” - lacht de vrolijke Tiroler. Vervolgens maakt hij een plan, gaat zelf aan de slag of schakelt andere vrijwilligers in om de klus te klaren. Hoe dat precies moet gebeuren, heeft hij geleerd in cursussen van de OeAV en hij heeft inmiddels de nodige ervaring. Als back-up heeft hij zijn handboek voor paden en bouwtechniek. Komt hij er dan nog niet uit, dan kan hij de hulp inroepen van Peter Kapelari en zijn medewerkers. Vanuit het landelijk bureau ondersteunen zij de padenwachters met raad en daad en zorgen ervoor dat de geldstromen voor materialen en onkostenvergoedingen goed verlopen.

Hotseklotsen

Vandaag gaat de Innsbrucker padenwacht de Karwendel ten noorden van Innsbruck in met een nieuwe paal om wegwijzers op te monteren en een hark om het Stempeljoch weer begaanbaar te maken voor wandelaars. En ik mag mee in zijn aftandse Jeep die hij van de schroot heeft gered. “Straks zul je blij zijn met deze

Het weer begaanbaar maken van het Stempeljoch is

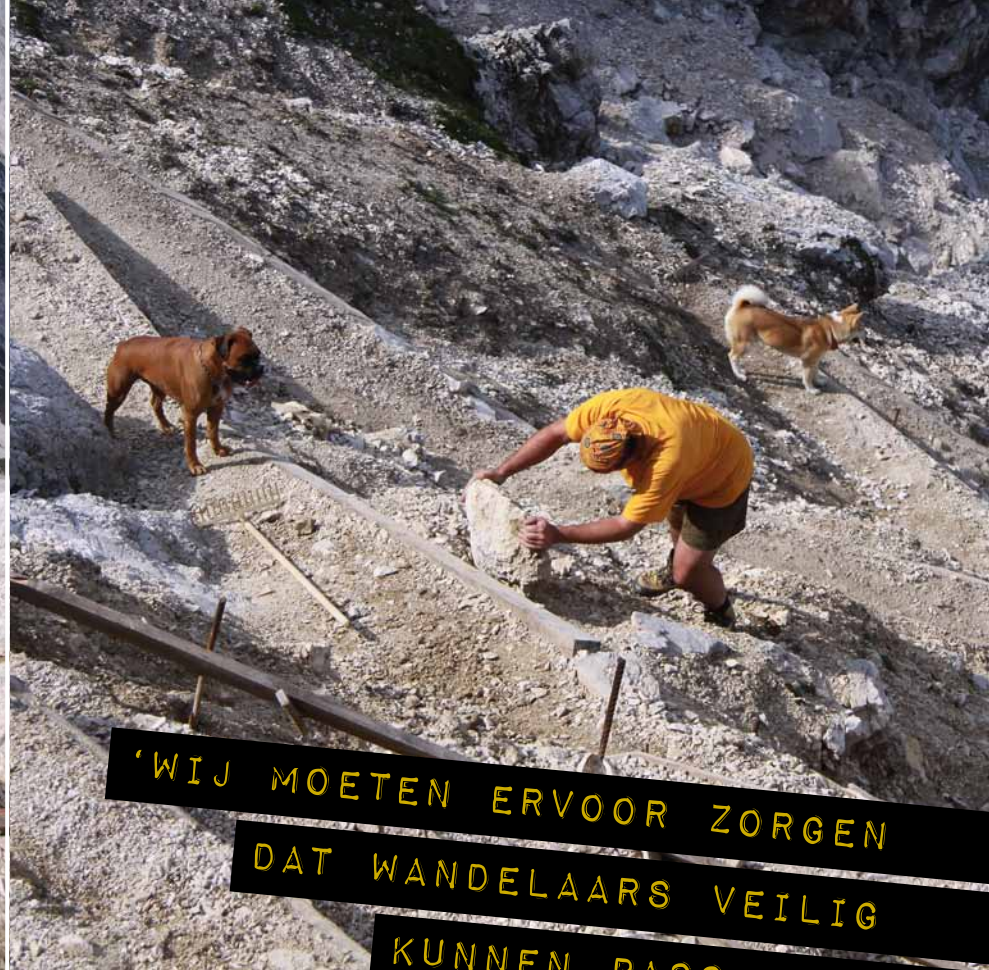
auto,” zegt hij veelbetekenend, terwijl ik hond Santos begroet en me naast de wegwijzerpaal op de bijrijdersstoel nestel. Met een grote omtrekkende beweging rijden we via Scharnitz de bergen in over een eerst nog goed onderhouden grindweg die, hoe verder we van de bewoonde wereld raken, steeds slechter wordt. Onze finale naar de Pfeishütte draait Lackner lachend op, terwijl hij een dot gas geeft alsof we moeten opstijgen. Het scheelt niet eens zo veel voor mijn gevoel... Hotseklotsend bereiken we de hut en het einde van het pad. “Nu snap je wel wat ik bedoelde, hè? Ik heb dit één keer met de Fiat Punto van mijn vrouw gereden. Daar was ze niet blij mee... het was het einde van haar auto.” Lackner bindt de hark op zijn kleine rugzakje met wat gereedschap, een fles water en een trui en gooit de wegwijzerpaal over zijn schouder. We zijn onderweg naar onze eerste *Baustelle* vlak onder het Kreuzjoch.

Waarschuwen

Onderweg krijg ik college over wegwijzers en het plaatsen van markeringen. Dat stelt meer voor dan lekker met een kwast door de bergen rennen. “De kunst is er zo min mogelijk te zetten, maar wel voldoende zodat iedereen de route kan volgen, in beide richtingen. En dat kan alleen als het droog is. Anders loopt de verf door en krijg je *Schwulenpfade*. Dat gebeurde ons ooit op de route naar het Brandjoch. Op de heenweg hadden we netjes de witte streep gezet, daarna lang gepicknickt daarboven om de verf een beetje te laten drogen. Op de terugweg plaatsten we aan weerszijden van het wit een rode streep. En toen ... begon het te regenen. Alles roze!” Lackner kan er nu de humor wel van inzien. Net als in Zwitserland zijn de Oostenrijkse wegwijzers tegenwoordig geel. Voor de bestemmingen staan meestal rode of zwarte stippen. Daarmee wordt de moeilijkheid van een bergpad aangeduid, conform de waardering voor skipistes. Als er geen stip voor een bestemming staat is het een eenvoudig wandelpad dat

Handen uit de mouwen!

De verschillende Alpenverenigingen houden werkweken waarin je kunt helpen bij het padenonderhoud. NKBV-leden kunnen zich daar ook voor inschrijven. De OeAV en de Zwitserse Alpenclub SAC kennen onder meer de Bergwaldprojekten, waarbij je je vijf dagen belangeloos inzet voor het behoud van de infrastructuur in de Alpen. Voor jongeren zijn er combiwerk/bergsportweken. Kijk op www.nkbv.nl voor de verschillende mogelijkheden om zelf je handen uit de mouwen te steken.

'WIJ MOETEN ERVOOR ZORGEN
DAT WANDELAARS VEILIG
KUNNEN PASSEREN'

een jaarlijks terugkerende klus voor padenwacht Lackner.

voor iedereen te doen is. Aanvankelijk kreeg zo'n pad een blauwe stip, maar dat leverde verwarring op, vooral in Vorarlberg dat aan Zwitserland grenst. Daar duidt blauw namelijk op een hoogalpiene route. "Links onderaan de wegwijzer kun je zien wie de desbetreffende weg onder zijn hoede heeft. Zo weet je wie je moet waarschuwen als pad of bewegwijzering niet in orde is. Maar dat kun je ook aan een huttenwaard of de VVV vertellen. Zij zorgen er dan wel voor dat de informatie bij de juiste persoon terecht komt... bij mij dus," grijnst Lackner.

Bloedende vinger

De wegwijzer vlak onder het Kreuzjochl is afgebroken en provisorisch vastgezet in een hoop stenen. "Een prima tijdelijke oplossing, maar het is beter als we de paal vervangen. Stel dat het flink gaat sneeuwen, dan is hij op deze manier niet meer zichtbaar, of hij raakt verdraaid; dan loopt iedereen de verkeerde kant op." Stefan Lackner gaat direct aan de slag om het onderste deel van de paal uit de betonnen standaard te hijsen. Normaal een simpel karweitje, maar een grapjas heeft een steen in de schacht gegooid, waardoor de buis muurvast zit. "Nu had ik wel ander gereedschap bij me willen hebben... Dat gebeurt zo vaak. Je weet eigenlijk nooit wat je te wachten staat. Ja, dan is het handig als je een beetje kunt improviseren." Met zijn timmermanshamer kost het hem iets meer dan vijf minuten, een bloedende vinger en veel zweet op zijn voorhoofd om de oude buis eruit te wrikken. De nieuwe laat hij zo in de schacht zakken; een kunststof ring eromheen zodat er niet weer steentjes in de schacht kunnen worden gegooid. En dan moeten de bordjes worden overgezet. Even haperen zijn handelingen; hoe moesten ze ook al weer? Gelukkig heeft Lackner een foto op zijn toestel van de intacte wegwijzer en plaatst hij de bordjes moeiteloos terug. De twee stukken paal gaan op en in de rugzak en voor ik weet zijn

we al weer op weg naar de volgende *Baustelle*. "Die wegwijzer is zeer waarschijnlijk dit voorjaar afgebroken door een lawine. Lawines en hevige regenval zijn hier de grootste boosdoeners. Het Stempeljoch - waar we nu naartoe lopen - heeft daar ook zwaar onder te lijden. Dat is ons grootste zorgenkind. Elk jaar moeten we het pad bijna opnieuw aanleggen doordat de erosie enorm is op de steile helling met los gruis." De afgelopen dagen heeft Lackner al heel wat uren geïnvesteerd in het herstellen van het stutwerk. Een hels karwei dat dus jaarlijks terugkeert. Krijgt hij er geen sik van? "Och, dat is nou eenmaal zo. We blijven zoeken naar een antwoord. Het is een belangrijke verbinding waar veel wandelaars over gaan. Dan moeten wij ervoor zorgen dat ze veilig kunnen passeren."

Welzijn

Dat is ook aan de orde als we 's avonds aan tafel zitten in het Solsteinhaus dat wordt gerund door Robert Fankhauser en Jenny Gstrein. Ze vertellen dat de bewegwijzering op de route tussen Seegrube en hun hut niet goed is. Ze hebben al verschillende gasten ontvangen die verkeerd zijn gelopen. "Dat is niet handig daar, het is er heel steil en dit is een lange etappe. Als mensen moe zijn en in steil terrein weer moeten afdalen, kan er gemakkelijk iets heel erg misgaan. Dat moeten we snel verhelpen," vindt Fankhauser. Lackner knikt instemmend, neemt een hap van zijn cannelloni om na te kunnen denken en zegt dan: "Overmorgen ga ik erheen en zal ik de markeringen en wegwijzers checken."

Dat is nog eens snel! Het is maar goed dat de padenwacht van de sectie Innsbruck slechts een 35-urige werkweek heeft als ambtenaar bij de burgerlijke stand. En nog belangrijker: dat hij bereid is twee onbezoldigde dagen per week te steken in het welzijn van het wandelpaden-netwerk. ▲

